

Kvindesagen i Tyskland.

I det følgende gengives saa nøjagtigt, som hukommelsen tillader sligt, et interview af præsidenten for „det internationale udvalg for kvinders retsstilling“ (Berliner-kvindekongressens 4. sektion, se artiklen: Det internationale kvinderaad og kvindekongressen i Berlin, forrige Nr.), baronesse *Olga von Beschwitz*, over de vilkaar, hvorunder de tyske kvinde-sagsforeninger arbejder sig frem.

„Ja, egentlig er det først de sidste 5—6 aar, der har været gang i kvindesagsbevægelsen hernede“, sagde frk. v. Beschwitz til min forespørgsel og tog det sidste nr. af „Centralblatt des Bundes deutscher Frauenvereine“, hvorpaa stod trykt 6. aargang, frem til mig. —

„Det forstaar jeg ikke“, thi „Die Frauenbewegung“¹⁾ er jo, saa vidt jeg ved, meget ældre og har dog arbejdet med nogen dygtighed for sagen“. —

„Det er ganske rigtigt, men den ældre generation kæmpede for kvinderettigheder, som vi nu knap kan forestille os tvivl eller diskussion underkastet, som f. eks. ret til borgerlig næring, og den yngre har først nylig faaet interesse for videregaaende arbejde“.

„Hvad har da givet anledning til denne fornyelse? —

„Det er navnlig vedtagelsen af „Bürgerliches Gesetzbuch“,²⁾ og de forud for denne gaaende rigsdagsdebatter, der ganske naturligt i mange tilfælde maatte dreje sig om kvindens borgerlige og sociale stilling),³⁾ som har aabnet øjnene for, hvormeget der staar tilbage. Vil De tro, at kvinderne f. eks. endnu ikke her i Tyskland har nogen almindelig ret til at samle sig i foreninger; i Sachsen er det undtagelsesvis tilladt“. — Her indskyder frk. v. B. en morsom anekdote om, hvorledes et nyligt truende angreb paa denne beskedne ret blev afværget i den sachsiske landdags højkonserverative 1. kammer, efter at det med de frisindede medlemmers bistand var lykkedes i det folkevalgte 2. kammer.

Jeg kom til at smile ved den tanke, at de partier, som baronessen kaldte „frisindede“ i Sachsen, ikke en gang vilde rangere med

vore hjemlige Albertinere; frk. v. B. saa ironien, men ikke tanken og forklarede derfor: „Her i Tyskland er respekten for autoritetsprincippet overalt saa stor, skal jeg sige Dem, og der blæser ingen gunstig vind fra oven i dette spørgsmaal“. —

„Vil De hermed sige, at kejserens anskuelser ogsaa i den art, ganske uden for regeringens liggende, spørgsmaal spiller nogen rolle?“ —

„Ja, saaledes at forstaa, at kejserens anskuelser er toneangivende i hofkredse, disse atter gennem militæret virker nedefter o. s. v., saa at det ikke er salonfähig at give sig af med forbedring af kvindens borgerlige rettigheder; derfor gaar det meget langsomt“. —

„Paa hvilke omraader tænker man sig at begynde?“ —

„Rimeligvis med den kommunale valgret; der er ogsaa nylig i Hamborg grundet en forening for kvindens evangelisk kirkelige valgret, men vi vil helst undgaa at have nogen bestemt religionspropaganda saavel som noget politisk partiformaal paa vort program“.

Hertil knyttede jeg sluttelig det spørgsmaal, om hun ikke troede, at det i virkeligheden vilde vise sig politisk-selvmoderisk netop for de frisindede partier at gøre kvindernes politiske valgretsbestræbelser til sine,¹⁾ hvilket hun naturligvis benægtede, men motiveringen var interessant: „Manden er her i Tyskland ifølge opdragelse (militærtjeneste) og sædvane (politrégimente) langt mere gennemtrængt af autoritetsprincippet end kvinden, saa at han gennemgaaende ikke formaar at tænke og føle saa oprindeligt og frisindet som hun“. —

Dresden, den 20/4, 1904.

K. A. W - K.

Kvindernes Deltagelse i Menighedsraadsvalgene.

Der har nu været talt saa længe om Kvindernes Valgret, at man, da der endelig har vist sig en lille Begyndelse i Valgene til Menighedsraadene, har mødeset Resultatet af Optællingerne med Spænding baade paa Kvindesagens Side og paa dens Modstanderes. Man skal nu vogte sig for at lægge alt for stor Betydning i dette lille Tilløb, da der for Kvindernes vedkommende er mange forskel-

¹⁾ jeg sigtede herved til gennemsnits-kvindens formentlig medfødt konservative natur.

¹⁾ Her menes det kendte tyske tidsskrift af samme navn.

²⁾ I aaret 1900 fik hele Tyskland en ny fælles civillovgivning, der dels ændrede, dels sammenarbejdede de tidligere forskellige provinslove til eet.

³⁾ f. eks i hele det kapitel, som omhandler mandens og kvindens rettigheder, dels indbyrdes, dels over børnene i og udenfor ægteskab.